

Actieplan Woekerpolis

Het woekerpolisdossier sleept nu al tien jaar voort. Er moeten nog miljoenen polissen worden verbeterd. De nog steeds groeiende lijst productdefecten in woekerpolissen heeft voldoende aangetoond dat het aanhouden van een woekerpolis, in welke vorm dan ook, dom en onverantwoord is. Er zijn inmiddels ook voldoende alternatieven in de markt.

Verzekeraars hebben nu ruim 10 jaar de tijd gehad om de rotzooi op te ruimen. Cover-up operaties als de wabeke-aanbeveling en de activeringsoperatie lossen niets op. De productaanbieders willen of kunnen dit probleem niet oplossen. Daarom is het hoog tijd om alle woekerpolissen simpelweg te elimineren. De leegloop, hypotheek- en lijfrentepolissen eerst.

Het Actieplan Woekerpolis van Stichting ODIN wijst de weg.

De Feiten

In [de trilogie](#) “De Waarheid achter de Woekerpolis” wordt duidelijk dat iedereen verantwoordelijk is in dit dossier, maar niemand verantwoordelijkheid neemt. Het vingerwijzen is tot kunst verheven.

Voor aan hypotheek verpande woekerpolissen [blokkeren banken](#) structureel een snelle omzetting naar verbeterde producten. Woekerpolissen in hypotheeken [ruïneren](#) het pensioen. En het aanvullend pensioen zelf wordt ook deels [geruïneerd](#) door woekerpolissen.

De woekerpolis is een van de belangrijkste symbolen geworden van de verrijking van de financiële elite over de rug van de burger. Daarom is de enige route naar werkelijk vertrouwensherstel bij consumenten het **volledig elimineren** van die polissen. In de [Zembla uitzending](#) van 4 februari 2015 is nogmaals duidelijk gemaakt waar de echte barrières liggen. Verzekeraars willen lopende polissen niet echt herstellen (tenminste 800 miljoen per jaar extra winst). Woekerpolishouders willen niet betalen voor echt herstel (verwachten een gratis oplossing). En tussenpersonen met woekerpolis klanten willen niet gratis herstellen (geven aan dat dit onbetaalbaar is).

Ook extra compensatie voor schade uit het verleden wordt vakkundig de nek omgedraaid. De Commissie Verzekeraars [beweert](#) in een recent rapport dat een collectieve schikking voor historische schade niet haalbaar lijkt. Individueel procederen is het advies. Maar die wegen (via IKP/KiFiD of via rechter) zijn onbegaanbaar. De nieuwste KiFiD reglementen en werkwijze blokkeren een massale en consumentgerichte afwikkeling van individuele klachten. En de route via de rechter is voor verreweg de meeste schadeclaims (tot ca. € 20.000 per polis) onbereikbaar vanwege de enorme juridische kosten van zo'n procedure.

Het gevolg is dat de consument altijd aan het kortste eind trekt. **Dat is onacceptabel.**

Daarom introduceert Stichting ODIN met het Actieplan Woekerpolis negen krachtige acties om de woekerpolis bij de wortel aan te pakken en uit te roeien. Zij roept alle partijen, maar de politiek in het bijzonder, op om deze actiepunten over te nemen en krachtig uit te dragen.

Jeffrey Leichel (voorzitter)

Negen acties om de woekerpolis uit te bannen

Afkopen:

Het recente [rapport](#) van de AFM was duidelijk. Er wordt veel te weinig gedaan om consumenten daadwerkelijke van hun woekerpolis af te helpen. Zelfs na 'activering' blijken grote percentages klanten nog steeds hun producten aan te houden, terwijl bekend is dat aan het einde van de rit de opbrengst nihil is. Het geheel of gedeeltelijk in stand houden van oude beleggingsverzekeringen waar zoveel productdefecten in zitten is volkomen zinloos. Dit geldt in het bijzonder voor de leegloop- en hypotheekpolissen.

Actie:

Banken, verzekeraars en beleggingsinstellingen hebben al jaren moderne en meer transparante producten op de plank liggen met veel lagere kosten. Alleen door de woekerpolis **daadwerkelijk af te kopen** en een **onafhankelijk adviseur** in te zetten voor het alternatief, komt de consument effectief van een woekerpolis af. Stakeholders en dan vooral politiek en consumentenorganisaties moeten veel krachtiger uitdragen dat afkopen en vervangen, met behoud van eventuele fiscale rechten, de enige echte weg is naar definitief en volledig herstel van een woekerpolis.

Massaclaims en individuele claims:

De Vereniging Woekerpolis.nl is de grootste massaclaim organisatie voor woekerpolissen. Toch heeft zich tot nu toe slechts 1% van de gedupeerde woekerpolishouders aangemeld voor een massaclaim. Het aantal individuele claims is weer een fractie van het aantal aanmeldingen voor een massaclaim. Dankzij individuele- en massaclaims worden regelmatig schikkingen getroffen. Soms wordt tot wel 100x meer schade vergoed dan via de wabeke aanbeveling is toegekend. Toch zwijgt bijvoorbeeld de AFM als het graf over deze mogelijkheden in haar uitingen over woekerpolisherstel. Deze kans mag consumenten niet ontnomen worden.

Actie:

Politiek, AFM, consumentenorganisaties, tussenpersonen, verzekeraars, banken en beleggingsinstellingen moeten gedupeerden veel actiever wijzen op de mogelijkheden voor het claimen van extra schade. De Consumentenbond is hierin een [positieve](#) uitzondering en een voorbeeld voor anderen. Verzekeraars en tussenpersonen hebben vanuit hun zorgplicht en beroepseed een extra verantwoordelijkheid om klanten nadrukkelijk te wijzen op alle claimmogelijkheden. Laat ze dit ook verplicht vastleggen in het dossier.

Snelheid:

Het opvragen van informatie, het doorstorten van gelden uit een polis in een andere constructie of het proactief contact opnemen met de oude verzekeraar of bank. Het zijn herstelactiviteiten die vele maanden duren bij banken en verzekeraars. Het ontbreekt de aanbieders van woekerpolissen aan de juiste prikkels om de klant sneller te helpen. Door constante personeelsbezuinigingen bij aanbieders wordt aan andere zaken prioriteit gegeven. Hierdoor haken consumenten massaal af, lopen advieskosten onnodig op en worden meer complexe oplossingen, die beter zijn voor de klant, maar achterwege gelaten omdat het teveel tijd en geld kost.

Actie:

Pas de [herstelkostenregeling provisieverbod](#) zo aan dat een woekerpolis hersteladvies binnen uiterlijk twee maanden na het indienen van de aanvraag moet zijn omgezet. Lukt dat niet binnen die termijn, dan kan de consument automatisch (zonder ingewikkelde protocollen) € 150,00 per week dat het langer duurt aan kosten declareren bij de aanbieder van het product. Zo wordt de prikkel om snel af te handelen versterkt, waardoor aanbieders en tussenpersonen pro actiever worden in het afwikkelen van een hersteladvies.

Administratieve en fiscale prikkels:

Om verzekeraars, tussenpersonen en consumenten te prikkelen woekerpolissen daadwerkelijk te elimineren moet het volstrekt onaantrekkelijk worden om een woekerpolis in portefeuille te hebben of te beheren.

Actie:

1. Via de AFM moeten de rapportage eisen over woekerpolissen flink worden aangescherpt. **Activeren is een farce**, dit moet worden vervangen voor “vervangen voor ander product”.
2. Leg een fiscale- of toezichtsopslag op voor elke woekerpolis die een verzekeraar in portefeuille heeft.
3. KEW/SEW/BEW producten moeten te allen tijde zijn vrijgesteld van fiscale boetes indien het saldo volledig wordt afgelost op de hypotheek en de verdere aflossing wordt vervangen voor een annuïtaire of lineaire hypotheek. Anders ontstaat bijvoorbeeld de situatie dat KEW woekerpolissen ongewild in een beleggingsomgeving worden gehouden vanwege een fiscale boete bij aflossing. Door de historisch lage rente is er inmiddels ook bij SEW producten behoefte ontstaan om deze om te zetten in een directe aflossing op de hypotheek. Dat kan nu ook vaak niet zonder fiscale boete (tijdklemmen).
4. Consumenten moeten de advieskosten voor herstel of kosten voor een second opinion of kosten voor een individuele claimprocedure eenmalig kunnen onttrekken aan de poliswaarde, zonder dat dit fiscale consequenties heeft. Hierdoor ontstaat een veel grotere bereidheid bij consumenten om in actie te komen.
5. Er wordt veel gesproken over het gebruiken van pensioengeld (2^e pijler) om de hypotheek mee af te lossen. Sta toe dat ook lijfrente woekerpolissen fiscaal neutraal kunnen worden afgelost op de hypotheek.

Communicatie:

De media hebben zeer intensief aandacht besteed aan de woekerpolis. De politiek heeft daar naar onze mening onvoldoende op ingespeeld. En dat is een gemiste kans, want de politiek heeft veel te winnen bij het goed oplossen van deze affaire. Zo heeft Stichting ODIN berekend dat als alle hypotheekpolissen worden afgekocht en gebruikt ter directe aflossing op de hypotheek, de staat jaarlijks tot 120 miljoen euro hypotheekrenteaftrek bespaart.

Actie:

Ontwikkel (postbus 51) reclames die vooral zijn gericht op leegloop- en hypotheekpolissen. Stimuleer directe aflossingen op de hypotheek uit opbrengsten van polissen. De lagere hypotheekrenteaftrek levert de overheid ruim voldoende op om de campagnes te financieren. Het effect op woonlasten en bankschulden is ook positief.

Hersteladvies:

De AFM en andere marktpartijen blijven maar hameren op gratis hersteladvies door de tussenpersoon. Dat is de dood in de pot voor hersteladvies. De praktijk is dat wetgever en consument tegenwoordig hele andere eisen stellen aan het advies. De klantsituatie is ook per definitie anders dan 10 jaar geleden. De juiste hulp volgens de eisen van vandaag kan in veel gevallen helemaal niet gratis worden uitgevoerd. Het vasthouden aan gratis hersteladvies werkt daardoor juist verlamdend. Dat is zeer comfortabel voor verzekeraars. Heel veel woekerpolissen blijven daardoor namelijk gewoon doorlopen of er worden halve oplossingen bedacht om er snel van af te zijn. Tussenpersonen moeten ook eens duidelijk maken wat ze hebben verdiend aan een polis en wat ze voor dat geld nog kunnen doen voor de klant.

Actie:

Stichting ODIN heeft een Hersteladviesformule ontwikkeld. Deze formule berekent hoeveel een tussenpersoon gemiddeld aan het product heeft verdiend, hoeveel uur er redelijkerwijs aan het initiële advies, de bemiddeling en het beheer is besteed en op hoeveel adviezen de klant vervolgens nog recht heeft. Ook berekent de formule wat een redelijke bijdrage van de verzekeraar in de hersteladvieskosten is. Zo'n bijdrage is legitiem omdat er veel productdefecten zijn en omdat verzekeraars totaal ongeveer tien keer meer aan een woekerpolis verdienen dan een tussenpersoon. Als er geen tussenpersoon (meer) is, is het logisch dat de verzekeraar meer vergoedt aan de consument, die dan zelf een tussenpersoon in de arm kan nemen. Is de vergoeding van tussenpersoon en/of verzekeraar te laag voor de totale hersteladvieskosten, dan kan het overige nog worden onttrokken aan de poliswaarde (zie bij "Administratieve en fiscale prikkels")

Afstand nemen:

De wabeke aanbeveling is een gotspe. Het biedt slechts een gedeeltelijke compensatie voor een beperkt aantal polissen. De toegestane kostengrenzen (2,5% tot 3,5%) zijn volledig achterhaald. Ook de 'verbeteringen' in het flankerend beleid hebben slechts een beperkt effect op de productdefecten in deze polissen. Ondanks de ontmaskering van de wabeke aanbeveling wordt de aanbeveling door verzekeraars structureel ingezet om bijvoorbeeld onder individuele schadeclaims uit te komen.

Actie:

Alle consumentenorganisaties, politici en toezichthouders moeten openbaar en krachtig afstand nemen van de wabeke aanbeveling. Deze aanbeveling is oneerlijk, misleidend en achterhaald. Het openbaar non valide verklaren van de wabeke aanbeveling is een strategisch belangrijke stap in het terugwinnen van vertrouwen van de consument en het bieden van een noodzakelijke opening naar betere schadevergoedingen.

Kredietfaciliteiten:

Een veel gehoord argument is dat verzekeraars bij fatsoenlijke schade-uitkeringen de schadelast niet kunnen dragen. Zo komen de aanbieders wel heel makkelijk onder hun productaansprakelijkheid uit.

Actie:

Financieringskosten zijn door de huidige rente momenteel historisch laag. Door de nieuwe geldverruimingsoperatie is financiering nog makkelijker geworden. Dit is het perfecte moment om, waar nodig, met geleend geld schades te compenseren en hersteladvies te financieren. Als de overheid garant staat voor de leningen, ontstaat ook meer draagvlak om verzekeraars te dwingen tot een snel en eerlijk herstel over te gaan. De overheid krijgt daar ook veel voor terug. Lagere hypotheekschulden, eerste echte herstel van vertrouwen financiële markten, waardeinstijging staatsbanken en stimulering van de economie.

Toegang:

De toegang van onafhankelijke advieskantoren tot producten en systemen van banken en verzekeraars wordt sinds het provisieverbod ernstig gefrustreerd door de productaanbieders. Vooral voor hypotheek gerelateerde woekerpolissen is dit een ernstig probleem. Het leidt er bijvoorbeeld toe dat de consument in veel gevallen wordt gedwongen om met de bank of verzekeraar rechtstreeks zaken te doen. De consument wordt daarmee onafhankelijk advies en vrije keuze ontnomen. Zeker in de woekerpolis affaire is dit zeer slecht nieuws voor de consument, die meer dan ooit behoefte heeft aan een onafhankelijke beoordeling van de woekerpolis.

Actie:

Via een speciale woekerpolis volmacht van de consument wordt afgedwongen dat banken en verzekeraars verplicht alle medewerking moeten verlenen aan woekerpolisherstel, ongeacht wie de adviseur is en met een strikt verbod op dubbele advieskosten. De AFM houdt toezicht op de verplichte acceptatie hiervan. Hiermee wordt een belangrijke barrière in hersteladvies per direct wordt weggenomen.

Dit actieplan is getoetst aan de beginselen van een businessplan. De “prijs” om te herstellen wordt verbeterd, het “product” wordt verbeterd, de “promotie” over herstel- en claimmogelijkheden wordt verbeterd en de “toegang” tot de markt wordt verbeterd.

Stichting ODIN roept vooral de politiek op deze actiepunten waar mogelijk over te nemen, uit te dragen en op te leggen aan betrokken partijen.

Als we de huidige weg blijven volgen dan krijgt Prof. Dr. Arnoud Boot gelijk en zal de woekerpolis affaire pas eindigen als de laatste woekerpolishouder sterft.

Niet samenwerken met het slechte is een heilige plicht.
Mahatma Gandhi